

VIRU-NIGULA VALLA RAAMATUKOGU
2022. AASTA TEGEVUSE ARUANNE

Sisukord

Sissejuhatus	4
1 Põhilised tegevussuunad	4
2 Juhtimine	5
2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:	5
2.2 Eelarve	6
2.3 Projektid.....	7
2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng	7
2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest	7
2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised	9
2.4.3 Erialahariduse omandamine	9
2.4.4 Töötajate tunnustamine	9
2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine	9
2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele	10
2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas.....	10
3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine.....	10
3.1.1 Raamatu komplekteerimine.....	11
3.1.2 Perioodika komplekteerimine	11
3.1.3 Auviste komplekteerimine	12
3.2 inventuurid, mahakandmised	12
4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused.....	12
4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine	13
4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused.....	13
4.3 RVL teenindus.....	15
4.4 Laste- ja noorteteenindus	15
4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine	15
4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine.....	16
4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine	16
4.4.4 Laste- ja noorteüritused	17
4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused	17
4.6 Raamatukogu kui kohaliku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond	18
4.6.1 kohalikul tasandil	18

4.6.2 riiklikul tasandil.....	19
4.6.3 rahvusvahelisel tasandil.....	19
4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele	19
4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded.....	20
4.9 Andmebaasid	20
5. 2023. aasta tegevused	21
Aseri raamatukogu:	21
LISA 1. Personali koolitus	23
LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised.....	23
LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid.....	23
LISA 4. Laste ja noorteüritused	23

Sissejuhatus

2022. aastal oli taas võimalik korraldada sündmusi ning koroonapiirangud ei takistanud igapäevatööd. Raamatukogudeaasta tähe all saime tavapärasest rohkem tähelepanu lugejatelt, meedialt ning ka koostööpakkumisi koolilt. Vene keele olümpiaadi raames käis Kunda Ühisgümnaasiumi õpilane koos juhendajaga raamatukogus, et tutvustada video vahendusel Kunda raamatukogu ning selle ajalugu.

Suurt rõõmu valmistab asjaolu, et saime Kundas käima raamatukoguringi ja et Ukraina põgenikud on leidnud tee raamatukogusse nii laenutajatena, keelekohvikus osalejatena või ka postiteenuste kasutajatena. Võrreldes 2021. aastaga on elanike arv vallas vähenenud 47 inimese võrra. Muutus on üsna väike, ning ei mõjutanud raamatukogu kasutajate arvu. Küll aga suurenes raamatukogude aastal oluliselt Viru-Nigula valla raamatukogu ning külastuste ning laenutuste arv .

Tabel 1

Omavalitsus	Elanike arv (01.12.21)	Raamatukogusid kokku	Harukogude arv	Teeninduspunktide arv
Viru-Nigula vald	5628	3	2	1

Üldkasutatavate raamatukogude arv: 3 1 põhikogu, 2 haruraamatukogu ja 1 teeninduspunkt.

1 Põhilised tegevussuunad

Aasta tähtsündmusena võib nimetada jutustamisfestivali Ööbikuööd raames toimunud kohtumist Eesti Rahvakultuuri Keskuse jutuvestja Maili Metsaluga, mis toimus 19. mail Viru-Nigula raamatukogus. Kohtumisest kujunes südamlük lõimumisüritus, kus osalesid nii lapsed, Kunda Mere kodu elanikud kui ka teraapiakoer koos juhiga. Kokku oli osalejaid 29.

COVID-19 tõttu pausil olnud lugemisklubi asemel sai ellu kutsutud kirjanduskohvik, mis on lugejate seas hästi vastu võetud. Kirjanduskohviku vorm on võrreldes lugemisklubiga paindlikum, kuna jagatakse enda lugemismuljeid. Kõik ei pea olema sama raamatut lugenud, mistõttu saab paremini järgmise kohviku toimumisaega planeerida. Oktoobris-detsembris toimus 3 kohtumist. Eri kordadel on osalenud 7-9 inimest.

Raamatukogude teema-aasta raames võttis Viru-Nigula raamatukogu raamatukoguhoidja osa Instagrami aktsioonist „Olen raamatukoguhoidja” (Instagramis: olen_raamatukoguhoida). Liina jagas seal ühe tööädala jooksul oma tegemisi raamatukoguhoidjana.

Koostöös Ukraina Kultuurikeskusega toimus töötuba lastele, noortele ja nende vanematele kalligraafiast, kirjandusest ja illustreerimiskunstist. Töötubasid korraldati igas Eesti maakonnas ning selle projekti raames valmis käsitööraamat Neitsi Maarja Laul. Raamatu valmimisse andsid Aseri noored oma panuse.

Aseri raamatukogus on vene keelse kogukonna jaoks väga oluline keelekohvik. Peale sõja puhkemist Ukrainas on asulas rohkesti Ukraina sõjapõgenikke, kellest mitmed käisid samuti keelekohvikus eesti keelega tutvust tegemas. Keelekohvik on enda vajadust ning olulisust Aseri keelekeskkonnas aastate jooksul tõestanud.

Kundas hakkas sügisest tööle raamatukoguring, mis on osutunud laste seas väga populaarseks. Koduses ja mõnuses õhkkonnas, kus lapsi on koos kuni 10, on tore uute raamatutega tutvuda, meisterdada, viktoriine teha ja mängida.

Viru-Nigula valla raamatukogu Kundas on 2022. aasta jooksul muudetud ümberkorraldustega hubasemaks. Loodud on mugav lugemisnurk täiskasvanutele ning lasteosakonna täieliku ümberkorraldamisega on ruum avaram, valgem ning hubasem. 2022. aastaks sai seatud üheks eesmärgiks raamatukogude visuaalse identiteedi ühtlustamine. Selle jaoks sa kujundatud Viru-Nigula valla värvides silmapaistvad riulisildid, mis on võetud kasutusele Kunda ning Viru-Nigula majas. Aseri majas võetakse sildid kasutusele 2023. aastal.

Raamatukogu on hea koostööpartner haridus- ja noorsootöösutustele. Me vahendame ja pakume kogukonnale kvaliteetseid kultuurisündmusi ning koolitusi.

2 Juhtimine

2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:

Viru-Nigula valla raamatukogu struktuuri kuulub kolm raamatukogu: Viru-Nigula valla raamatukogu Kundas, haruraamatukogud Aseris ja Viru-Nigulas.

Raamatukogu tegevust reguleerivad dokumendid

- Viru-Nigula valla raamatukogude kasutamise eeskiri. Kinnitatud 2018.
- Viru-Nigula valla raamatukogu põhimäärus. Kinnitatud 2018.
- Viru-Nigula valla raamatukogu tasulised teenused. Kinnitatud 2018.
- Viru-Nigula valla raamatukogu komplekteerimispõhimõtted. Kinnitatud 2018.
- Viru-Nigula valla raamatukogu andmekaitsetingimused. Kinnitatud 2019.
- Viru-Nigula valla raamatukogu arengukava 2021-2024. Kinnitatud 2021.

Raamatukogu nõukogusse kuulusid 2022. aastal:

- **Priidu Vilmer**, Viru-Nigula Vallavalitsuse esindaja, nõukogu esimees
- **Uno Trumm**, Viru-Nigula Vallavolikogu esindaja
- **Erika Klein**, lugejate esindaja

24.10.2022 kinnitati Viru-Nigula Vallavolikogu istungil uueks Vallavolikogu esindajaks **Riho Kutsar**.

Nõukogu esimees Priidu Vilmer kinkis raamatukogule ühe eksemplari enda koostatud raamatust „Seiklused suurel kodumaal 1981-1983“. Kahjuks varastati teos raamatukogu väljapanekult.

2022. aasta oli Viru-Nigula valla raamatukogudele tegutsemisrohke. Märksõnadeks on olnud Ukraina sõjapõgenike aitamine (postiteenus, keelekohvik, informatsiooni jagamine), raamatukogu teenuste välja töötamine ja uuendamine (kirjanduskohvik, raamatukoguring Kundas, ukrainlastele keelekohvik).

Kunda majas ning Aseris muudeti alates 01.11.2022 lahtiolekuaegasid vastavalt kogukonna vajadustele ja soovidele: raamatukogusid on võimalik külastada ka esmaspäeviti. Suveperioodil on raamatukogud laupäeviti kinni.

Kõikidel teeninduspiirkonna elanikel on võimalik raamatukogu külastada, raamatukogude arv Viru-Nigula vallas on optimaalne.

2.2 Eelarve

Tabel 2

Põhieelarve	Seisuga 31.12.21. €	Seisuga 31.12.22 €	Muutus %
Eelarve kokku	148.757	158.231	6,37

Personalikulu	99.6	103.500	3,92
Komplekteerimiskulu	26.202	25.241	-3,80
sh KOV-lt	13.531	14.500	7,16
sh riigilt	12.671	10.741	-15,23
Infotehnoloogiakulu	1.930	1.470	-23,83
Täienduskoolituskulu	137	500	264,96
Üritustele/näitustele	146	650	345,20

Viru-Nigula valla raamatukogu eelarve oli 6,37% võrra suurem võrreldes 2021. aastaga. Kõige suuremad muutused olid kulutused täienduskoolitusele ning üritustele ja näitustele. Selline muutus tulenes koroonapiirangute vähenemisest ning sellega seoses ka suurematest võimalustest osaleda koolitustel ning viia läbi üritusi.

2.3 Projektid

Projekte 2022. aastal ei tehtud.

2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng

Viru-Nigula valla raamatukogus töötab 5 raamatukoguhoidjat ja direktor. Viru-Nigula haruraamatukogu töötajat asendab vajadusel Aseri haruraamatukogu või vallaraamatukogu Kunda maja töötaja, et ei oleks tarvidust raamatukogu sulgeda töötaja puhkuse, koolituse või haigestumise tõttu. 2022. aasta detsembri lõpus lõpetas töölepingu omal soovil Viru-Nigula raamatukogu raamatukoguhoidja. 2022. aastal uut töötajat tema asemel ei värvatud.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest.

Tabel 4

Teema	Korraldaja	Tundide arv	Osalejate arv
Erialased täienduskoolitused			
Infosõtta tõmmatud kodaniku ABC	Tallinna Keskraamatukogu	4	4
Rahvaraamatukogude infoteenused lõimumise valdkonnas	Mõttekoda Praxis	5	1

Valla keskraamatukogu juhtide praktika Tallinna Keskraamatukogus 2022: programm 5.09-9.09.2022	Tallinna Keskraamatukogu	40	1
E-raamatukogude koolitus	Tallinna Keskraamatukogu	4	1
LVKRRK korraldatud erialased täienduskoolitused	LVKRRK		
Sotsiaalmeedia konto haldamine ja sisuturundus raamatukogus		4	2
Naiste aeg kaasaegses vene kirjanduses		4	3
Soome rk-d:		8	2
Seminar Tamsalus		8	6
Koolitusreis Tallinna		5	1
Lastekirjanduse erialapäev maakonnas	LVKRRK+ELK	4	2
Muud koolitused			
Korrektne ametikeel	EKI	4	1
Digiriigi ABC	Digiriigi Akadeemia	1	3
Teenuste ABC	Digiriigi Akadeemia	1	2

Kõik koolitused, millel sai 2022. aastal osaletud, olid informatiivsed ja vajalikud. Eriti tõstaks esile Rakveres toimunud lastekirjanduse erialapäeva, kust sai väga hea ülevaate kaasaegsest lastekirjandusest, Eesti Lastekirjanduse Keskuse tegevustest ning kasulikke näiteid ja häid ideid lastele suunatud ürituste jaoks. Samuti tuleb esile tõsta reisi Soome, mille jooksul toimus Kirkkonummi paraamatukogu Fyyri, Oodi ja Helsingi Kunstimuseumi Hami külastused ja Tove Janssoni näituse külastus. See koolitusreis andis palju ideid, mida oma raamatukogus rakendada. Õppereisil Tallinnasse, kus külastati Rahva Raamatu ladu, tekkis ettekujutus, kuidas

toimub nende igapäevane töö. Külastati ka rahvusraamatukogu, tutvuti nende majaga, teenustega ja eriti huvitav oli ülevaade üleriigilistest suurprojektidest ja statistika kogumisest. LISA 1

2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised:

2022. aastal toimus erinevaid kasutajakoolitusi ja nõustamisi turvalise arvutikasutamise ja e-riigiteenuste osas. Lastele toimusid raamatukogutunnid Viru-Nigula valla raamatukogus Kundas ja Kunda Ühisgümnaasiumis Nukitsa konkursi raamatute tutvustamiseks. Kõikides valla raamatukogudes viidi läbi Lugemisisu raamatukogutunde lasteaedadele ning algklasside õpilastele. Raamatukoguhoidjad viivad läbi keelekohvikut. LISA 2

2.4.3 Erialahariduse omandamine.

Viru-Nigula valla raamatukogu direktor õpib 2021. aastast Tartu Ülikoolis kultuurikorralduse magistriõppes.

2.4.4 Töötajate tunnustamine.

Tänukiri Mervi Lilleojale õpilase huvitava teemaga seotud uurimistöö juhendamise eest.

Uurimistöö teema oli „Noorte vajadused ja ootused Viru-Nigula valla rahvaraamatukogude suhtes“.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine.

Viru-Nigula valla raamatukogu on Viru-Nigula valla hallatav asutus. Viru-Nigula valla raamatukogu Kundas asub Viru-Nigula valla lasteaia „Kelluke” hoone A-korpuses. Esimesel korrusel on Viru-Nigula valla raamatukogu kasutajatele teenindussaal, arhiiviruum ja töötuba. Direktori tööruum asub teisel korrusel. Raamatukogul on eraldi sissekäik, tagavaraväljapääs esimesel korrusel ning valvesignalisatsioon. Vajalik on sanitaarremont. Osadel seintel koorub värv ja krohv, esineb niiskuskahjustust.

Viru-Nigula raamatukogu asub Viru-Nigula kogukonnamajas. Raamatukogu asub kahekorruselise hoone ühes tiivas esimesel korrusel. Majas tegutsevad veel Viru-Nigula noortetuba, pikapäevarühm, juuksur, saun, massaažituba ja perearst. Raamatukogu ruumid ning asukoht sobivad igati vastavaks tegevuseks. Remondivajadus puudub.

Aseri raamatukogu asub lugejatele hästi ligipääsetavas kohas. Raamatukogu ruumid asuvad kahel korrusel. Majas on probleeme liigniiskuse ja hallitusega.

LISA 3

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele.

Juurdepääs võimalik	Viru-Nigula valla raamatukogu
Juurdepääs võimalik osaliselt	<ul style="list-style-type: none"> • Viru-Nigula raamatukogus saavad liikumispuudega inimesed terrassile pääsemiseks kasutada kaldteed. Kaheastmelisel trepil paremaks liiklemiseks on paigaldatud käsipuu. Aasta jooksul täiendavaid töid ei teostatud. • Aseri raamatukogus puudub liikumispuudega inimestel juurdepääs teisele korrusele.
Juurdepääs puudub	

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Arendustegevusi infotehnoloogia valdkonnas ei toimunud. Lugejate teenindamiseks kasutatavatele arvutitele lisati juurde mälumahtu. Üldjoontes on Viru-Nigula valla raamatukogu infotehnoloogiline olukord hea, olemas on piisavalt vahendeid, et katta ära raamatukogu külastajate vajadused. Puudusena tuleb välja tuua Wi-Fi nõrga levi Viru-Nigulas. Kui inimesel on soov teha kaugtööd ja selleks kasutada raamatukogu Wi-Fi võrku, võib see olla raskendatud.

3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

Komplekteerimine toimub Viru-Nigula valla raamatukogu komplekteerimispõhimõtete järgi.

Kirjanduse komplekteerimine toimub valikuliselt ning prioriteediks on eesti autorite ilukirjandus ning tõlkekirjandusest populaarsem uudiskirjandus, samuti laste- ja noortekirjandus. Teadmiskirjandusest on eelistatud tarbekirjandusest laiemale lugejaskonnale huvipakkuvad teavikuid. Perioodika komplekteerimisel on põhimõtteks, et kättesaadav oleks Eestis ilmuv perioodika, v.a väheväärtusliku sisuga väljaanded. Arvestatakse ka lugejate

eelistusi. 2022. aastal tuli vene keelsetele lugejatele leida alternatiiv perioodikale, mis oli varasemalt raamatukogus kättesaadav. Venemaal ilmunud ajakirjad asendati Lätis ilmuvate ajakirjadega. Vene keelne Burda asendus inglisekeelsega. Peale sõja puhkemist ei õnnestunud leida lahendust vene keelse ilukirjanduse komplekteerimisele.

Komplekteerimisel on lastekirjanduse osas prioriteet kooli õppekava toetav ja muu hariv kirjandus. Täiskasvanutele suunatud kirjandusest tellitakse raamatuid, mille vastu on eelnevalt rohkem huvi tuntud.

E-teavikuid tellitud ei ole.

Teavikuid tuli aasta jooksul juurde 1749 eksemplari, millest annetusi oli 86 ja oste 1663 Võrreldes 2021. aastaga on nii ostude kui ka annetuste arv vähenenud kokku 274 teaviku võrra. Langenud numbrite taga on raamatukogu väiksem raamatute ostuks mõeldud eelarve ning raamatuhindade tõus. Võrdlusena oli 2021. aastal 138 annetust ja osteti 1885 teavikut.

2022. aastal läks fondi puhastamise eesmärgil mahakandmisele 10270 teavikut, mis olid lagunened või sisult aegunud.

Laenutuste arv on võrreldes 2021. aastaga kasvanud: 2022. aastal oli kojulaenutusi kokku 38994, millest 3087 olid lastele, 2021. aastal olid vastavad arvud 37694 ja 2729. Laenutuste arvu kasv võib olla seotud koroonapiirangutest vabanemisega ning ka elukalliduse tõusuga.

Nii eesti- kui vene keeles loetakse peamiselt ajaviite- ja krimikirjandust. Loetakse palju ka eluloo-, reisi- ja ajaloolise sisuga raamatuid. Lasteraamatutest laenutati enam kooli soovituslikku kirjandust.

Ringlus: 0,61, hõlve: 0,20

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Aasta jooksul lisandus kogusse 1699 teavikut, millest olid ilu- ja lastekirjandus 1442. Sellest 256 oli võõrkeelne kirjandus, millest omakorda venekeelset kirjandust komplekteeriti 247 teavikut. Kokku komplekteeriti aasta jooksul võrreldes 2021. aastaga 269 teavikut vähem. Vene keelset kirjandust saadi 116 raamatut vähem võrreldes 2021. aastaga.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Perioodikat telliti 2022. aastal 4400 euro eest. Perioodikale kulutati võrreldes 2021. aastaga 600 eurot rohkem. Enimlanutatud ajakirjad olid:

- Naisteleht
- Kroonika
- Maakodu
- Eesti Naine
- National Geographic Eesti

3.1.3 Auviste komplekteerimine

2022. aastal auviseid ei komplekteeritud.

3.2 inventuurid, mahakandmised

Aasta jooksul kanti maha 10 289 teavikut, millest 5486 olid ilu- ja lastekirjandus.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Novembris toimus lahtiolekuaegade muudatus: Aseri ja Kunda majad on avatud 6 päeva nädalas, v.a. suvel, kui raamatukogud on laupäeviti kinni.

Raamatukogu pakub nõustamisteenust, mille raames on võimalik töötaja abiga kasutada e-riigi teenuseid, vastatakse päringutele nii telefoni, e-kirja teel kui kohapeal. Kõikides Viru-Nigula valla raamatukogudes on võimalik tagastada teavikuid tagastuskasti. Tagastada saab valla piires endale sobivasse raamatukogusse. Viru-Nigula valla raamatukogu Kunda majas on raamatukapp.

Soovijatele pakume koduteenindust. Lisaks raamatute laenutamisele pakume koduteeninduse raames nutiseadme nõustamist, printimist ning ka postipunktiteenuseid.

Kuna Aseri raamatukogus Ja Viru-Nigula valla raamatukogus Kundas asub ka AS Eesti Posti postipunkt, siis osutatakse erinevaid postipunktiteenuseid. 1.11.2022. suleti Viru-Nigula raamatukogus postipunkt, mis tegutses raamatukogus. Oluliselt on Kundas ja eriti Aseris töömahtu suurendanud postipakkide saatmine Ukrainasse. Ukrainasse saadetavate humanitaarabi pakkide suur kogus segas tõsiselt suveperioodil raamatukogu tööd. Peale Omniva-poolseid muudatusi teenuse tingimustes olukord normaliseerus.

Järjepidevatest üritustest on toimunud koolivaheajauritused, jututuba, raamatukoguring ja keelekohvik.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine.

Viru-Nigula valla raamatukogus on lugejatele kasutamiseks 5 arvutit, Aseris 3 arvutit, Viru-Nigula raamatukogus 2 arvutit. Arvutite seisukord on hea. 2022. aastal kasutati arvuteid 3776 korral, laste AIP kasutus sellest oli 2989. Mängimiseks pannakse end järjekorda, eelisjärjekorras saavad arvutisse täiskasvanud ja koolitöid tegevad lapsed.

Võrreldes möödunud aastaga on arvutite kasutamine suurenenud. 2021. aastal kasutati arvuteid vaid 2794 korral. Arvutikasutamise suurenemine on tingitud COVID-19 piirangute kadumisest. Samas on oluliselt vähenenud täiskasvanud arvutikasutajate osakaal: võrreldes 2021. aastaga 275 kasutust vähem. See muutus on kindlasti tingitud COVID-19 tõendite vajalikkuse kadumisest ja ka sellest, et paljudele teenustele pääseb taas ligi ka füüsiliselt.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused. Üldistav ja muutusi näitav kokkuvõte.

Tabel 3

Raamatu- kogu	Lugejad 2021	Lugejad 2022	Muutus (+-)
Aseri	283	314	+31
Viru-Nigula	223	213	-10
Viru-Nigula valla RK	617	601	-16
KOKKU	1123	1128	+5

Raamatu- kogu	Külastused 2021	Külastused 2022	Muutus (+-)	Virtuaal- külast. 2021	Virtuaal- külast. 2022	Muutus (+-)
Aseri	7820	7210	-610			

Viru-Nigula	3480	3919	+439			
Viru-Nigula valla RK	16474	17601	+1127			
KOKKU	27774	28730	+956	75813	33816	-41997

Raamatukapi külastused: 206

Raamatu-kogu	Laenut-d 2021	Laenut-d 2022	Muutus (+-)	Päringud* 2021	Päringud* 2022	Muutus (+-)
Aseri	14296	13652	-617	100	224	+124
Viru-Nigula	5086	6599	+1513	66	109	+43
Viru-Nigula valla RK	19363	20046	+683	212	365	+153
KOKKU	38727	40297	+1570	378	698	+320

Viru-Nigula valla raamatukogu lugejate arv on jäänud võrreldes 2021. aastaga suures pildis samaks, väikese tõusuga +5 lugejat. Lugejate numbrit mõjutab Aseri raamatukogu positiivne statistika, teised valla raamatukogud on negatiivses trendis. Aseri lugejate arvu tõusu taga on ilmselt suur Ukraina sõjapõgenike arv asulas. Seda vaatamata sellele, et iga-aastased Venemaa elanikud jäid sel suvel Aserisse tulemata.

Ka külastuse ja laenutuste statistilised numbrid näitavad tõusu. Eriti palju on tõusnud Viru-Nigula raamatukogu laenutused. Vaatamata sellele, et Aseris on kõige rohkem registreeritud lugejaid, on sealsed külastused ja laenutused pigem langenud. Siinkohal arvan, et Aseri raamatukogu külastused ei ole reaalsuses sellises mahus langenud, suur miinus on tekkinud ilmselt suvisest meeletult suurest töömahust postipunktis, mistõttu töötajal arvatavasti ununes külastajate märkimine.

Raamatu-kogu	Virtuaalürituste arv		Virtuaalüritustel osalejate arv		Virtuaalürituste järelvaatajate arv*	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022

Viru-Nigula valla RK	7	0	19	0		
KOKKU	7	0	19	0		

*kui järelvaatamine võimaldati peale ürituse toimumist

Raamatu-kogu	Virtuaalkoolituste arv		Virtuaalkoolitustel osalejate arv		Virtuaalkoolituste järelvaatajate arv*	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
KOKKU						

*kui järelvaatamine võimaldati peale koolituse toimumist

Raamatu-kogu	Virtuaalnäituste arv 2021	Virtuaalnäituste arv 2022	Virtuaalnäituste külastajate arv 2021	Virtuaalnäituste külastajate arv 2022
KOKKU				

4.3 RVL teenindus

RVL tellimusi sisse oli 2022. aastal 1024, võrreldes 2021. aastaga on tellimuste arv oluliselt kasvanud: 2021 oli RVL sisse 530. Kasvanud on ka RVL tellimuste hulk välja: aastal 2022 oli RVL tellimusi välja 687, 2021. aastal aga 473. RVL tellimuste kasv on seotud järjepideva tööga: inimestele pakutakse ja tutvustatakse seda võimalust.

Tellitakse nii erialast kirjandust kui ka ajaviitekirjandust. Samuti saavad RVL teeninduse kaudu abi lapsed, kui kohalikus raamatukogus on kohustuslik kirjandus välja laenutatud.

RVL teenindus toimub suuremas osas Viru-Nigula valla raamatukogu ja Viru-Nigula raamatukogu vahel. Samuti tellitakse raamatuid Lääne-Virumaa Keskraamatukogust.

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine

Aasta jooksul lisandus laste- ja noortekirjandust 397 raamatut. Tellitud on lasteajakiri Täheke. Eelkõige on tellitud eesti kirjandust ning laste ja noorte seas populaarset väliskirjandust. Annetusega sai raamatukogu juurde palju raamatuid Lugemisisu programmi tarbeks. Viru-Nigula raamatukogus on eraldi riiul Lugemisisu kahe aasta raamatutega. Väljapanek on programmis osalevate laste hulgas saanud hea vastuvõtu osaliseks: riulist otsitakse välja

lugemispassi ülesannete tarbeks sobivad raamatud, mida loetakse nii kohapeal kui ka laenutatakse koju. Samuti kulus Lugemisisu riul ära seoses maakondliku lugemisbingoga, millest lapsed hoolega osa võtsid. Lugemisbingo mõjutas kõikides Viru-Nigula valla raamatukogudes laste lugemust.

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Tabel 4

Rmtk	Lug-d 2021	Lug-d 2022	Muutus (+-)	Külast-d 2021	Külast-d 2022	Muutus (+-)	Laenut 2021	Laenut 2022	Muutus (+-)
Aseri	41	45	+4	463	455	-8	700	693	-7
Viru- Nigula	71	68	-3	821	1491	+670	623	775	+152
Viru- Nigula valla RK	195	171	-24	5043	6888	+1845	1406	1619	+213
KOKKU	307	284	-23	6327	8834	+2507	2729	3087	+358

Võrreldes 2021. aastaga on lugejate arv vähenenud 23 võrra. Vaid Aseri raamatukogus on laste arv tõusnud 4 võrra. Kuigi lugejate arv on miinuses, on suur tõus nii laste külastuse kui ka laenutuse osas. Hästi töötas maakondlik lugemisbingo, mis meelitas lapsi tavapärasest rohkem raamatuid laenutama ja lugema. Lapsed veedavad meelsasti aega raamatukogus ning ka loetakse huviga. Tõusnud kasutusnumbreid Viru-Nigulas saab põhjendada ka koroonaaastatega võrreldes normaliseerunud koolis käimise korraldusega, Viru-Nigulas on kool ja raamatukogu väga tihedalt seotud.

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine.

Viru-Nigula valla raamatukogu kõik majad võtavad osa Lugemisisu programmist, milles osaleb igal aastal hulk lapsi. Programmist võtab osa ka mitu lasteaiarühma, õpetajad käivad koos lastega ülesannete täitmiseks raamatukogus raamatuid valimas. Raamatukoguhoidjad käivad

lasteaias ette lugemas. Taas peab ära mainima maakondliku lugemisbingo, mille Viru-Nigula valla lapsed väga hästi vastu võtsid ja tublisti osalesid.

Viru-Nigula raamatukogu juures tegutseb juba mitu aastat Raamatukoguring, mis on mõeldud 1.– 4. klassi õpilastele lugemise propageerimiseks ja lugemisharjumuste kujundamiseks ja arendamiseks. Lapsed võtavad aktiivselt ringi tööst osa ning pakuvad ka ise välja ideid, mida võiks ringis lugeda ja ette võtta. 2022. aasta sügisest tegutseb raamatukoguring ka Kunda majas.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused:

LISA 4

2022. aastal toimus kokku 58 lastele suunatud üritust. Kokku osales üritustel 560 last.

Raamatukoguhoidjad käisid külas Kellukese lasteaia kõikides majades nii ette lugemas kui ka Lugemisisu lõpetamisüritusel, 2 korral käisid Viru-Nigula lasteaiarühmad raamatukogus ettelugemishommikul. Aseri lapsed külastasid raamatukogu, et imetleda Jõulumaa näitust, lugeda luuletusi ning tantsida vahva piparkoogitants. Ka Kunda majas käisid mitmed rühmad imetlemas päkapiku-näitust.

Augusti lõpus toimus esimesse klassi minevate laste üritus koostöös Viru-Nigula Koduloomuuseumiga, 3 korral käisid Vasta Kooli algklasside õpilased rahatarkuse teemalises raamatukogutunnis. Kevadel toimusid Kundas Nukitsa-teemalised raamatukogutunnid. Tundide raames tutvustati konkursi raamatuid kokku viiele Kunda Ühisgümnaasiumi klassile. Aseri kooli noored lõid õhinaga kaasa Ukraina Kultuurikeskusega koostöös korraldatud käsitööraamatu valmistamisele.

Raamatukoguringide teemad on enamjaolt seotud tähtpäevadega, inspiratsiooni leitakse ka uuemast lastekirjandusest. Ringi tegevustesse põimitakse sisse teemadega haakuvaid meisterdamisi ja mängu. Põhirõhk on kirjanduse vastu huvi tekitamisel ja loovuse arendamisel.

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Raamatukoguhoidjad on kodukülastusel pakkunud abi nutiseadme kasutamisel ja postipunkti teenuste tarbimisel. Samuti vormistatakse soovijatele ajalehetellimusi ning pakutakse printimisteenust.

Tabel 5

	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv

Koduteenindus	84	160	11
----------------------	----	-----	----

Tabel 6

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
Südamekodu	12	180

Raamatukoguhoidja käib regulaarselt Kunda Südamekodus. Tema külastused on sealsete elanike seas alati väga oodatud. Lisaks lugemisvarale viib raamatukoguhoidja hooldekodusse ka mõistatusi ja lentsõnu, juhib vestlusringe tähtpäeva kommete meenutamise ja tutvustab uuemaid raamatuid ning eesti kirjanikke.

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvate õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond

4.6.1 kohalikul tasandil

Koostööd tehakse Viru-Nigula Koduloomuuseumiga, Viru-Nigula valla kultuurikeskusega, Vasta Kooliga, Kunda Ühisgümnaasiumiga, Aseri kooliga, lasteaed Kellukesega, Viru-Nigula valla avatud noortekeskusega, Viru-Nigula vallavalitsusega ja Viru-Nigula vallavolikoguga.

Väga hea koostöö on Vasta Kooli ja selle huvijuhiga, samuti toimib koostöö hästi Viru-Nigula valla lasteaed Kellukese rühmaõpetajatega.

Toimib keelekohvik eesti keelt mitterääkivatele elanikele. Aasta jooksul pakuti erinevaid näitusi ning sündmusi erinevatele sihtgruppidele. Piirkondlikult oluline näitus on Viru-Nigula valla raamatukogus Kundas VanadiArt kunstistuudio maalinäitus. Maalinäitusel olevad maalid on Kunda elanike poolt maalitud.

Aseri raamatukogu on piirkonnas oluline kogukonna näituste vahendaja. Aasta jooksul on Aseri raamatukogu vitriini ja riuleid kasutanud oma kogu väljapanekuks mitmed kohalikud kollektsionäärid. Näituseid on olnud sokkidest, prossidest, südametest, inglitest, mömmikutest ja ka raamatukogu lugeja poolt loodud jõulumaa.

Elukestvat õpet püütakse toetada raamatukogus korraldatavate ürituste ning lugemissoovituste kaudu, samuti pakutakse näpunäiteid ja tuge arvuti ning nutiseadmete kasutamisel.

4.6.2 riiklikul tasandil

Raamatukogude aasta taustal oli aasta jooksul mitmeid koostöid. Heaks ja toetavaks partneriks on Lääne-Virumaa Keskraamatukogu, kelle toel sai korraldatud Ööbikuööde festivali raames kohtumine Maili Metssaluga, samuti oli edukas lugemisbingo projekt. Viru-Nigula raamatukogus sai palju tähelepanu Maris Siimeri näitus „Milla“.

4.6.3 rahvusvahelisel tasandil

Aseri raamatukogu külastas 11.02.22 Ukraina Kultuurikeskus koos asutaja Anatoli Ljutjuki ja kultuurikeskuse kirjandusprojektide kuraator Katya Novak, kelle eestvedamisel loodi käsitööraamat „Neitsi Maarja Laul“. Mitmeosaline projekt on pühendatud Maarjamaale, Neitsi Maarjale ning Eesti loodusele.

Kateryna Botnar annetas Viru-Nigula valla raamatukogule Serhii Zaharovi graafilise romaani „Auk“ 30 eksemplari. Teos räägib 2014. aastal Donetskis toimunud okupatsioonivastastest kunstiprotestidest ning autori vägivaldsest vangistamisest. Teos on kui Donbassi elaniku kohtuotsus niinimetatud DNR-ile ja LNR-ile, mis tehti kunsti vahendusel. Zaharovi joonistused ja okupatsioonivõimude esindajate karikatuurid täitsid Donetski tänavaid. Teda on kinni püütud, hoitud keldris ja mitu korda imiteeritud mahalaskmist. Pärast vabadusse pääsemist joonistas kunstnik seda, mis toimus tema ja teiste vangidega. Raamatud jagati soovijatele tasuta.

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.

Individuaalnõustamised on suunatud lugeja.ee ja erinevate e-teenuste kasutamiseks. Täiskasvanud vajavad abi printimise, skaneerimise, maksude maksmisega ning pileti ostmisega. Palutakse abi ka digiallkirjastamisega, ID-kaardi tellimise ning tuludeklaratsiooni tegemisega. On aidatud ka sotsiaalmeedia konto loomisega. Igapäevase töö kõrvalt jagab raamatukoguhoidja regulaarselt näpunäiteid ja nõuandeid nii infootsinguks kui ka turvaliseks interneti kasutamiseks. Inimesed on muutunud aktiivsemaks, julgevad ja tahavad abi küsida. Tihti ollakse tänulikud ja ka üllatunud tasuta arvutikasutamise võimaluse eest.

Muutust on märgata eakate lugejate ettevaatlikkuses. Ollakse teadlikud valitsevatest ohtudest ja pigem küsitakse üle ja alles siis tehakse/või ei tehta. Lapsed ja noored on teadlikumad oma õigustest ja netiketist.

Keelekohviku raames pakutakse Aseris eesti keelega tutvumist eesti keelt mittekõnelevatele inimestele. Sama teenust prooviti pakkuda ka Kundas, kuid sealses kogukonnas see ei käivitunud.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Peamine kanal Viru-Nigula raamatukogu teenuste ja tegevuse tutvustamiseks on raamatukogu Facebooki lehekülg <https://www.facebook.com/virunigularaamatukogu/>. 2022. aastal oli Facebooki lehel 143 postitust.

Värske ja asjakohane info on üleval raamatukogu koduleheküljel <https://virunigularaamatukogu.ee/>.

Lisaks on Viru-Nigula valla haridusametustel ühine avalik kalender, kuhu märgitakse toimuvad sündmused

<https://lasteaedkelluke.ee/lapsevanemale/kalender#year=2020&month=1&day=8&view=month>.

Oluline koht toimuvate sündmuste kohta info jagamiseks on Viru-Nigula valla kultuurikalender valla kodulehel: <https://viru-nigula.ee/uldinfo>

Raamatukogude tegevust kajastavad artiklid ning teated toimuvatest sündmustest ilmusid põhiliselt Viru-Nigula Valla teatajas. Novembrist lõpetas Viru-Nigula Valla Teataja ilmumise.

Aastal 2022 ilmunud artiklid

- Viru-Nigula Valla Teataja. Veebruar. “2022. aasta on kuulutatud raamatukogude aastaks.”
- Viru-Nigula Valla Teataja. Aprill. „Raamatukogude keelekohvik.“
- Virumaa Teataja. 14. detsember. Raamatukogude eriline aasta: MIRKOST LUGEMISBINGONI. Inna Grünfeldt.
- Virumaa Teataja. 12. märts. „Lugejad neelavad Ukraina-ainelist ja ukrainlaste loodud kirjasõna.“ Inna Grünfeldt.
- Virumaa Teataja. 4. november. „Kunda linna raamatukogu korraldas lastenädala“

4.9 Andmebaasid.

Vahendame URRAMi e-kataloogi

5. 2023. aasta tegevused

- Luua raamatukogutundide materjalid, mis on kasutatavad kõikides valla raamatukogudes.
- Lastele ja noortele uute põnevate võimaluste pakkumine: tahvli ja graafikalaua kasutamise juhendamine kõigis raamatukogudes.
- Jätkata raamatukogu turundamist. Selleks tuleb hoida end nähtavana, avaldades kohalikus ajalehes artikleid ja teateid ning kasutades Facebooki, Instagrami ja Viru-Nigula valla raamatukogu kodulehte.
- Pakkuda kohalikele võimalust raamatukogus oma juhendajatega koos käia (käsitööring).
- Jätkata ning süvendada koostööd kohalike haridus- ja kultuuriasutustega, pakkumaks elanikele mitmekülgsemaid võimalusi enesearenguks ja vaba aja veetmiseks.
- Jätkata koostööd Viru-Nigula avatud noortekeskusega ja pakkuda noortele koostöös üritusi.
- Lugejate soovidele vastu tulles on plaanis jätkata kohtumiste korraldamist kirjanikega.

Aseri raamatukogu:

Keelekohviku korraldamine

Luu kirjandusklubi Aserisse

Uute ja huvitavate näituste korraldamine koostöös kogukonnaliikmetega

Viru-Nigula raamatukogu:

Kuna uuest aastast on Viru-Nigula raamatukogus uus töötaja, siis jäävad tuleva perioodi uued suunad suuresti tema otsustada. Kokku on lepitud, et jätkuvad raamatukoguringi ja kirjanduskohviku kooskäimised. Võiks pakkuda midagi uut ka noortele, sest praegu 5.-9. klassi noortele suunatud üritusi raamatukogu ei paku.

Viru-Nigula valla raamatukogu:

Töötada välja täiskasvanutele suunatud vaba aja veetmise võimalus

Jätkata raamatukoguringiga.

Direktor Mervi Lilleoja

LISA 1. Personali koolitus

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse maht)	Koolituseks kulutatud
Viru-Nigula valla RK	13	2523	500.-

Liitke kokku ühe raamatukogu koolitusel osalejate tundide arv. Näiteks, kui ühest raamatukogust osales 5 inimest, siis on koolituste arv 5 ja tunnid tuleb korrutada osalejate arvuga.

LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Esineja	Teema	Osalejad
Raamatukoguhoidjad	Arvuti kasutamine	Raamatukogu kasutajad
Raamatukoguhoidjad	e-teenused	Raamatukogu kasutajad
Raamatukoguhoidjad	Lugemisisu raamatukogutunnid	Lasteaia lapsed, algklasside õpilased
Livia Aaloe, Mervi Lilleoja	Nukitsa raamatukogutunnid	Kunda ÜG õpilased
Marget Karnetova	Keelekohvik	Raamatukogu kasutajad

LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2022)

LISA 4. Laste ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv

Aseri RK	Töötuba kalligraafiast, kirjandusest ja illustreerimiskunstist	17
Aseri RK	Lugemisisu	16
Aseri RK	Lasteaia Piparkoogitants	29
Aseri RK	Jutustame mõmmikutsest	11
Aseri RK	Loeme jõuluraamatuid	10
Viru-Nigula RK	Raamatukoguring 23 korda	117
Viru-Nigula RK	Rahatarkuse tund	10
Viru-Nigula RK	Lugemisisu	32
Viru-Nigula RK	Esimesse klassi minejate üritus koos Viru-Nigula koduloomuuseumiga	9
Viru-Nigula RK	Üritused lasteaiale	20
Viru-Nigula valla RK	Raamatukoguring 10 korda	62
Viru-Nigula valla RK	Nukita tunnid	82
Viru-Nigula valla RK	Jututuba 8 korda	117
Viru-Nigula valla RK	Lugemisisu pidu 3 korda	28